

גמלת ניידות

כתבה: רוחמה מרזם

התשתית החוקית

הסכם שנחתם בין משרד האוצר לבין המוסד לביטוח לאומי
ובו מעוגנות הזכויות לגמלת ניידות ונוהלי העבודה.

הסכם הניידות מופעל מכוח סעיף 9 לחוק הביטוח הלאומי:

(א) המוסד, לאחר התייעצות עם ועדת העבודה והרווחה ועם המועצה ועל פי הסכם בינו לבין הממשלה או לבין גוף ציבורי שקבע השר על דעת הממשלה, רשאי ליתן בשם הממשלה או הגוף הציבורי, שלא בדרך קבע, לכלל תושבי המדינה או לסוגים מהם, הטבות סוציאליות שאינן ניתנות לפי חוק זה או לפי חיקוק אחר.

(ב) אוצר המדינה או הגוף הציבורי יחזירו למוסד כל סכום שהוציא למתן ההטבות האמורות, הכל כפי שנקבע בהסכם כאמור בסעיף קטן (א).

מיהו מוגבל בניידות?

”מוגבל בניידות” הוא :

- (1) תושב ישראל הנמצא בישראל
- (2) מלאו לו שלוש שנים ולא יותר מגיל פרישה
- (3) הוועדה הרפואית או הוועדה הרפואית לעררים קבעה לו אחוזי מוגבלות בניידות על פי רשימת הליקויים שבתוספת א' להסכם זה (להלן - הרשימה); ניתן לבקש בדיקה ללא נוכחות. ניתן לערור על ההחלטה.

ההטבות הניתנות על פי הסכם הניידות

הלוואה עומדת - לכיסוי המסים החלים על הרכב

"הלוואה עומדת" -

הלוואה הניתנת למוגבל בניידות הרוכש רכב לכיסוי המסים בשיעור האמור בהסכם זה מן ההלוואה העומדת המלאה והמוחזרת למוסד כאמור בסעיף 12 א' או בסעיף 12 ב' להסכם זה;

"הלוואה עומדת מלאה" -

הלוואה עומדת במלוא שיעור המסים החלים על פי כל דין על הרכב שהמוגבל בניידות רוכש;

מי זכאי להלוואה עומדת

- בעל רישיון נהיגה בר – תוקף -אם הוועדה הרפואית קבעה לו 40% מוגבלות בניידות לפחות.
- מי שאין לו רישיון נהיגה בר - תוקף -אם הוועדה הרפואית קבעה לו 60% מוגבלות בניידות לפחות.
- מוגבל בניידות שאין לו רישיון נהיגה בר - תוקף יהיה זכאי לגמלה אם יש לו "מורשה נהיגה" שמסיע אותו.
- ל"מורשה נהיגה" יחשב מי שעונה על כל התנאים האלה:
- א. הוא "קרוב משפחה" של המוגבל בניידות - בן/בת זוג, בן/בת ובני זוגם, אב, אם לרבות הורה מאמץ וחורג, אח או אחות, סב או סבה, נכד או נכדה, ובידו רישיון נהיגה בר - תוקף.

מי זכאי להלוואה עומדת (המשך)

או

"מטפל" שאיננו "קרוב משפחה", אבל בידו רישיון נהיגה בר - תוקף
והוא סועד את המוגבל בניידות ברוב שעות היממה.

ב. הוא גר עם המוגבל בניידות בקביעות באותו בניין או שהם גרים
בבניינים שהמרחק האוירי ביניהם איננו עולה על 500 מטר.

ג. הוא דואג לצרכיו של המוגבל בניידות, מסוגל ומתחייב להסיע
את המוגבל בניידות.

ד. הוא קיבל את אישור המוסד לביטוח לאומי להסיע את המוגבל
בניידות.

הרכב הקובע

• לבעלי רישיון נהיגה בר - תוקף

1,300 סמ"ק

• מ- 40% עד 79%

1,800 סמ"ק

• מ- 80% ומעלה

• למי שאין רישיון נהיגה בר – תוקף

1,300 סמ"ק

• מ- 60% עד 100%

1,800 סמ"ק

• לזכאים לרכב משותף בלבד שטרם הגיעו לגיל 18

• רכב קובע - נקבע על פי הסכם הניידות

• רכב מיוחד - נקבע ע"י המכון הרפואי לבטיחות בדרכים

רכב מיוחד

- מוגבל בניידות הזכאי להלוואה עומדת, שהמכון קבע לגביו כי מטעמי בריאות או מבחינה גופנית או מפאת הגבלותיו בנהיגה - זקוק לרכב מיוחד, יהיה הרכב הקובע לגביו, הרכב שקבע המכון הרפואי לבטיחות בדרכים.
- לעניין זה גם מוגבל בניידות שזקוק לכסא גלגלים ומשתמש בו.

שיעורי ההלוואה עומדת

בעל רישיון נהיגה בר - תוקף

100% 80% ומעלה

מ- 40% עד 79% באחוז השווה לשיעור המוגבלות בניידות

מי שאין לו רישיון נהיגה בר - תוקף

75% ומעלה 75% משיעור המוגבלות בניידות

מ- 60% עד 79%

100% לזכאים לרכב משותף בלבד שטרם הגיעו לגיל 18

הזכאות להלוואה עומדת להחלפת רכב:

לבעל רישיון נהיגה בר - תוקף: 42 חודש

לחסר רישיון נהיגה בר - תוקף: 48 חודש

למקבלי סיוע במימון אבזרים לרכב ואן 60: חודש

קרן הלוואות –
סיוע בעבור מחיר הרכב ללא מסים

”קרן הלוואות” לרכב לאבזרים מיוחדים או
לרכב פרטי.

הסיוע ניתן בעבור מחיר הרכב ללא מסים.

קרון הלוואות לרכב לאבזרים

מיוחדים

- 80% מערך הרכב ברכישת רכב ראשון, ובגובה מלוא ההפרש
- שבין הרכב הנמכר לרכב הנרכש, בהחלפת רכב. בכל מקרה לא
- יעלה סכום הסיוע על 80% מערך רכב ראשון. הסיוע ניתן בכל החלפה.
- הסיוע הופך למענק בתום חמש שנים.

רכב לאבזרים מיוחדים

”רכב לאבזרים מיוחדים”

הוא רכב מיוחד כמשמעותו בסעיף 9, שניתן להיכנס לתוכו בישיבה בכיסא גלגלים או שניתן לנהוג בו תוך ישיבה בכיסא גלגלים כאמור, והוא הרכב הקובע לגבי המוגבל בניידות;

קרן הלוואות לרכב פרטי

סכום הסיוע - מדורג.

הסיוע ניתן בד"כ לרכישת רכב

ראשון.

חלק מן הסיוע הופך למענק בתום חמש שנים

סיוע לרכישת אבזרים מיוחדים

המותקנים ברכב לאבזרים

מיוחדים:

המוסד לביטוח לאומי רשאי לתת הלוואה לרכישת אבזרים ולהתקנתם ברכב לאבזרים מיוחדים למוגבל בניידות שמתקיימים בו תנאים אחדים **שהעיקריים בהם:**

הוא זקוק לכסא גלגלים ומשתמש בו המכון הרפואי לבטיחות בדרכים קבע שהרכב המתאים לו הוא רכב לאבזרים מיוחדים.

הסיוע הופך למענק בתום חמש שנים.

החזר הוצאות רכישה והתקנה של אבזרים ברכב פרטי:

"אבזרים לרכב פרטי" -

מיתקנים ומכשירים המותקנים ברכב שאינו רכב לאבזרים מיוחדים, אשר מתקיים בהם האמור בפסקה (1) להגדרת "אבזרים מיוחדים", למעט מיתקן הרמה, תיבת הילוכים אוטומטית, הגה כוח, מזגן, חלונות חשמליים, וכל אבזר אחר המותקן באותו דגם, בדרך כלל על ידי יצרן הרכב.

החזר הוצאות רכישה והתקנה של אבזרים ברכב פרטי (המשך)

הסיוע הוא בשיעור 95% מהסכום הכולל של עלות האבזרים לרכב פרטי כולל המסים החלים על הרכישה וההתקנה כאמור. הזכאות לסיוע מתחדשת בכל פעם שיש זכאות להלוואה עומדת וחלפו 12 חודש לפחות מההתקנה האחרונה שבעבורה שולם החזר.

סיוע לרכישת מיתקן הרמה

”מיתקן הרמה” לכסא גלגלים הוא אבזר או מכשיר המותקן ברכב, המיועד להרמת כיסא גלגלים לגג הרכב או לתא המטען של הרכב; המוסד רשאי לתת סיוע לרכישת מתקן הרמה למוגבלים בניידות, שזקוקים לכסא גלגלים ומשתמשים בו:

א. הלוואה לרכישת מתקן הרמה בסכום השווה ל-
95% ממחיר מתקן ההרמה הנרכש בפועל, כולל
עלות התקנתו והמסים החלים עליו, ובכל מקרה
לא יותר מסכום השווה ל- 3,280 דולר.

או

ב. הלוואה לרכישת זרוע המסייעת בנשיאת כסא
הגלגלים לתא המטען של הרכב, בסכום השווה ל-
95% ממחיר הזרוע שהמוגבל בניידות רכש בפועל,
כולל עלות התקנתה והמסים החלים עליה, ובכל
מקרה לא יותר מסכום השווה ל- 7,225 דולר.

הסיוע הופך למענק בתום חמש שנים.

לימוד נהיגה ברכב ואן

1. מוגבל בניידות שמלאו לו 17 ומעלה אם אין לו רשיון נהיגה בר תוקף ו:

(א) המכון הרפואי לבטיחות בדרכים לא קבע שהוא פסול מלנהוג.

(ב) המכון הרפואי לבטיחות בדרכים ממליץ על רכב מיוחד מסוג ואן.

לימוד נהיגה ברכב ואן (המשך)

2. יש לו רשיון נהיגה בר תוקף ומתקיים בו אחד מאלה:

(א) עליו לעבור מבחן שליטה ברכב ואן והוא מעוניין לקבל שיעורים אחדים לפני המבחן.

(ב) המכון הרפואי לבטיחות בדרכים קבע לו רכב מיוחד מסוג ואן, ולפני רכישת רכב כזה הוא מעוניין להתנסות במנהיגה ברכב כדי לבדוק אם הוא מסוגל לנהוג ברכב זה.

קצבת ניידות

קצבה חודשית המשתלמת למוגבל בניידות על פי הסכם זה כהשתתפות בהוצאות הנגרמות לו עקב השימוש ברכב, או בעבור ההוצאות שיש לו לנסיעות.

קצבת ניידות לבעל רכב

מוגבל בניידות בעל רכב זכאי לקצבה חודשית לשם השתתפות בהוצאות החזקת הרכב: דלק, תיקונים וביטוח

"מוגבל בניידות משתכר" -

מוגבל בניידות שהכנסתו, בחישובה החודשי, עולה על קצבת יחיד מלאה כמשמעותה בסעיף 200 (ב) לחוק (להלן - קצבת יחיד מלאה), וכן מוגבל בניידות המשרת שירות סדיר כמשמעותו בחוק שירות ביטחון (נוסח משולב), תשמ"ו-1986;

"מוגבל בניידות לא משתכר" -

מוגבל בניידות שהכנסתו, מעבודה או ממשלח יד, בחישובה החודשי, אינה עולה על קצבת יחיד מלאה.

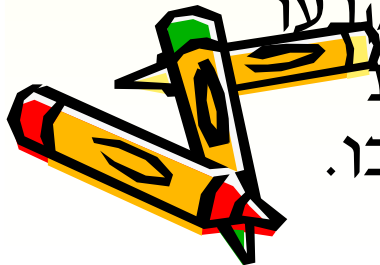

קצבת ניידות לחסר רכב

מוגבל בניידות זכאי לקצבה כחסר רכב אם
מתקיים בו אחד מאלה:

א. הוא "משתכר", בן 18 ומעלה עם מוגבלות בניידות בשיעור 80% לפחות, אם איננו מקבל קצבת נכות כללית.

ב. מקבל גמלה לשירותים מיוחדים, מלאו לו 18 שנה, הוא איננו זכאי לקצבת זקנה ובלבד שנקבעו לו 100% מוגבלות בניידות או שוועדה רפואית קבעה כי הוא זקוק לכיסא גלגלים ומשתמש בו.

קצבת ניידות חסר רכב

(המשך)

ג. משתלמת גמלת ילד נכה ובלבד שנקבעו לו 80% מוגבלות בניידות לפחות או שוועדה רפואית קבעה כי הוא זקוק לכיסא גלגלים ומשתמש בו.

ד. בוגר שנקבעה לו מוגבלות בניידות בשיעור 100% או קטין שנקבעה לו מוגבלות בניידות בשיעור 80% לפחות, או מי שוועדה רפואית קבעה כי הוא זקוק לכסא גלגלים ומשתמש בו והוא מאושפז שאיננו מקבל גמלה לשירותים מיוחדים או גמלת ילד נכה רק בשל האשפוז. כל זאת בתנאי שהוא יוצא ברכב את חצרי המוסד בו הוא שוהה, לפחות 6 פעמים בחודש, למטרות עבודה, לימודים, פעילות חברתית, שיקומית או התנדבותית ואין גוף ציבורי כמשמעו בסעיף 307 לחוק הנושא בהוצאות יציאותיו האמורות.

תוספת לקצבת ניידות

(1) המרחק בין מקום מגוריו לבין מקום עבודתו וחזרה הוא 40 ק"מ לפחות ;

(2) הוכיח, להנחת דעתו של המוסד, שהוא עובד ברציפות ששה חודשים לפחות בתכוף לפני הגשת הבקשה לקבלת תוספת הקצבה ומשתמש ברכבו בקביעות לצורך נסיעה למקום עבודתו.

סיכום לעניין קצבה

סכום הקצבה נקבע על פי המרכיבים האלה:

1. המוגבל בניידות נוהג בעצמו או שאיננו נוהג בעצמו.
2. גודל הרכב שבבעלות המוגבל בניידות, אך לא יותר מגודל "הרכב הקובע" לגביו.
3. שיעור המוגבלות בניידות.
4. המוגבל בניידות "משתכר" או ש"איננו משתכר".

שעבוד רכב

יש מקרים שבהם נדרש המוגבל בניידות לשעבד את רכבו לטובת המוסד.

במקרים שבהם לא נדרש לשעבד את הרכב לטובת המוסד, אך מבקש לשעבד אותו לטובת גורם אחר, למשל בנק, נהיה מוכנים לכך בתנאי שהמוסד יהיה משעבד ראשון. המוסד מבצע בעבורו את תהליך השעבוד כולל תשלום בעבור אגרות השעבוד.

החזר הוצאות נסיעה לצורך

בדיקה לעניין ניידות

- יתכן שנבדק אשר לשם התייצבות בפני הוועדה הרפואית או הוועדה לגודל רכב שבמכון הרפואי לבטיחות בדרכים, נדרש לנסוע ואיננו יכול להשתמש בתחבורה הציבורית, בשל מצב בריאותו ומקום מגוריו - יהיה זכאי להחזר הוצאות הנסיעה.

